

12. BÖLÜM

Kompulsif Seks Bağımlılığı

Şengül KOCAMER ŞAHİN¹

Hiperseksüalite, kompulsif sex bağımlılığı ya da aşırı sekse ilgi duyma, literatürde önemli bir kişisel sıkıntı kaynağı olan, kişinin cinsel davranışını düzenleyememesi olarak kavramsallaştırılmıştır. Bu durumla ilgili olarak, danışanlar kendi durumlarını hiperseksüellik, seks bağımlılığı, cinsel zorlantı, cinsel dürtüsellik, düzensiz cinsel davranış, kontrol dışı cinsel davranış olarak tanımlayarak cinsel davranışlarını daha iyi düzenlemek için psikiyatristlerden ve psikologlardan yardım istemektedirler. Bu başvurular arttıkça hekimlerin durumu doğru tanımlaması için uygun tanı ölçütlerine gereksinim daha da artmaktadır.

Seks bağımlılığı kavramını ilk olarak 1983'te Patrick Carnes " Gölgelemin dışında: seks bağımlılığını anlamak" (Out of the

Shadows: Understanding Sexual Addiction) kitabında ayrıntılı olarak ele almıştır. Bu konuda bilgiler ise araştırma bulgularından ziyade neredeyse tamamen klinik gözleme dayanan teori ve varsayımlardan oluşmaktaydı (Carnes, 2001). Sonrasında, küçük deneysel çalışmalar onun iddialarını desteklemiş olsa da seks bağımlılığı kavramı karışıkta. Carnes'in ilk yazılarını takip eden aşırı veya kontrol dışı cinsel davranışları tarif eden araştırmalar son 10 yılda giderek artmaya başlamıştır ve günümüzde bu konudaki tartışmalar halen devam etmektedir.

"Kompulsif Seks bağımlılığı" şu anda psikiyatrik taksonomide listelenmemektedir. 'Kompulsif seks bağımlılığı' davranışının en iyi şekilde obsesif-kompulsif bir bozukluk, bir bağımlılık veya bir dürtü kontrol bozukluğu olarak kavramsallaştırılıp kavramsallaştırı-

¹ Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, snglkcmr@hotmail.com

SONUÇ

Kompulsif Seks Bağımlılığı olumsuz sonuçlara rağmen tekrarlayan ve yoğun cinsel fantezi, cinsel dürtü ya da cinsel davranışlardır. Hiperseksüalite, nonparafilik hiperseksüel davranışlar gibi farklı isimlerle adlandırılan kompulsif seks bağımlılığını sınıflandırmak için dürtü kontrol bozukluğu, obsesif kompulsif bozukluk ve bağımlılık bozukluğu modellerine dayalı olarak üç ana model önerilmiştir. Ancak, sınıflandırmak için nörobiyolojik temelini anlamak da dâhil olmak üzere daha fazla araştırmaya gerek vardır. Etiyolojide zevk arama ile ilgili yüksek dürtüsellik davranışı, disforik ruh halini düzenlemek için cinsel davranışın aşırı kullanımı, güvensiz bağlanma kalıntısı, çocukluk istismarı, psikolojik istismar veya beyin sistemleri ve kimyasındaki dengesizlikler gibi çoklu nedenler vardır. Yaygınlığı genel popülasyonda yaklaşık % 2 ila 6'dır. En sık anksiyete ve duygudurum bozukluklarıyla birliktelik göstermektedir. Profesyonel ve bütüncül tedavi, seks bağımlılığının iyileşmesinin önemli bir parçasıdır. Bilişsel davranışçı yaklaşımlar, psikodinamik yaklaşımlar, motivasyonel görüşme, 12 adımlı yaklaşım ve psikofarmakoloji tedavilerden yarar sağlanmaktadır.

KAYNAKLAR

- Andreassen, C. S., Pallesen, S., Griffiths, M. D., Torsheim, T., & Sinha, R. (2018). The development and validation of the Bergen–Yale Sex Addiction Scale with a large national sample. *Frontiers in Psychology, 9*, 144.
- Asiff, M., Sidi, H., Masiran, R., Kumar, J., Das, S., Hatta, N. H., & Alfonso, C. (2018). Hypersexuality as a neuropsychiatric disorder: the neurobiology and treatment options. *Current Drug Targets, 19*(12), 1391–1401.
- Barth, R. J., & Kinder, B. N. (1987). The mislabeling of sexual impulsivity. *Journal of Sex & Marital Therapy, 13*(1), 15–23.
- Béreau, M. (2018). Hypersexuality in neurological disorders: from disinhibition to impulsivity. *Neurologic–Psychiatric Syndromes in Focus–Part I, 41*, 71–76.
- Black, D. W., Kehrberg, L. L., Flumerfelt, D. L., & Schlosser, S. S. (1997). Characteristics of 36 subjects reporting compulsive sexual behavior. *The American Journal of Psychiatry, 154*, 1000–1005.
- Bostwick, J. M., & Bucci, J. A. (2008, February). Internet sex addiction treated with naltrexone. In *Mayo Clinic Proceedings* (Vol. 83, No. 2, pp. 226–230). Elsevier.
- Carnes, P. (2001). *Out of the shadows: Understanding sexual addiction*. Hazelden Publishing.
- Cashwell, C., Johnson, P., & Carnes, P. (2015). *Shadows of the Cross*. Gentle Path Press.
- Chatzittofis, A., Arver, S., Öberg, K., Hallberg, J., Nordström, P., & Jokinen, J. (2016). HPA axis dysregulation in men with hypersexual disorder. *Psychoneuroendocrinology, 63*, 247–253.
- Coleman, E., Raymond, N., & McBean, A. (2003). Assessment and treatment of compulsive sexual behavior. *Minnesota Medicine, 86*(7), 42–47.
- Cooper, I., Houchins, J. R., & Kraus, S. W. (2018). *Personality and Sexual Addiction*.
- Dickenson, J. A., Gleason, N., Coleman, E., & Miner, M. H. (2018). Prevalence of distress associated with difficulty controlling sexual urges, feelings, and behaviors in the United States. *JAMA network open, 1*(7), e184468–e184468.
- Elmore, J. L. (2000). SSRI reduction of nonparaphilic sexual addiction. *CNS Spectrums, 5*(11), 53–58.
- Engel, J., Veit, M., Sinke, C., Heitland, I., Kneer, J., Hillemacher, T., ... & Kruger, T. H. (2019). Same same but different: A clinical characterization of men with hypersexual disorder in the sex@ brain study. *Journal of Clinical Medicine, 8*(2), 157.
- Fong, T. W., De La Garza, R., & Newton, T. F. (2005). A case report of topiramate in the treatment of nonparaphilic sexual addiction. *Journal of Clinical Psychopharmacology, 25*(5), 512–514.
- Fuss, J., Briken, P., Stein, D. J., & Lochner, C. (2019). Compulsive sexual behavior disorder in obsessive–compulsive disorder: Prevalence and associated comorbidity. *Journal of Behavioral Addictions, 8*(2), 242–248.

- Garcia, F. D., & Thibaut, F. (2010). Sexual addictions. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 36(5), 254-260.
- Gilliland, R., Blue Star, J., Hansen, B., & Carpenter, B. (2015). Relationship attachment styles in a sample of hypersexual patients. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 41(6), 581-592.
- Gola, M., & Potenza, M. N. (2016). Paroxetine treatment of problematic pornography use: A case series. *Journal of Behavioral Addictions*, 5(3), 529-532.
- Goslar, M., Leibetseder, M., Muench, H. M., Hofmann, S. G., & Laireiter, A. R. (2020). Treatments for internet addiction, sex addiction and compulsive buying: A meta-analysis. *Journal of Behavioral Addictions*, 9(1), 14-43.
- Grant, J. E., Atmaca, M., Fineberg, N. A., Fontenelle, L. F., Matsunaga, H., Reddy, Y. J., ... & Stein, D. J. (2014). Impulse control disorders and "behavioural addictions" in the ICD-11. *World Psychiatry*, 13(2), 125.
- Gündüz, N., Turan, H., & Polat, A. (2019). Hypersexuality Manifesting as Excessive Masturbation in a Female Patient After Temporal Lobe Epileptic Surgery: A Rare Case Report. *Archives of Neuropsychiatry*, 56(4), 316.
- Hook, J. N., Reid, R. C., Penberthy, J. K., Davis, D. E., & Jennings, D. J. (2014). Methodological review of treatments for nonparaphilic hypersexual behavior. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 40(4), 294-308.
- Kafka, M. P. (2010). Hypersexual disorder: A proposed diagnosis for DSM-V. *Archives of Sexual Behavior*, 39(2), 377-400.
- Kafka, M. P. (2013). The development and evolution of the criteria for a newly proposed diagnosis for DSM-5: Hypersexual disorder. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 20(1-2), 19-26.
- Kafka, M. P., & Prentky, R. (1992). Fluoxetine treatment of nonparaphilic sexual addictions and paraphilias in men. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 53(10), 351-358.
- Khazaal, Y., & Zullino, D. F. (2006). Topiramate in the treatment of compulsive sexual behavior: case report. *BMC Psychiatry*, 6(1), 1-4.
- Kraus, S. W., Krueger, R. B., Briken, P., First, M. B., Stein, D. J., Kaplan, M. S., ... & Reed, G. M. (2018). Compulsive sexual behaviour disorder in the ICD-11. *World Psychiatry*, 17(1), 109-110.
- Kraus, S. W., Meshberg-Cohen, S., Martino, S., Quinones, L. J., & Potenza, M. N. (2015). Treatment of compulsive pornography use with naltrexone: A case report. *American Journal of Psychiatry*, 172(12), 1260-1261.
- Lefever, R. (1988). *How to identify addictive behaviour: The Promis handbook on cross addictions*. Promis.
- Malandain, L., Blanc, J. V., Ferreri, F., & Thibaut, F. (2020). Pharmacotherapy of sexual addiction. *Current Psychiatry Reports*, 22, 1-8.
- Maxwell, S., Shahmanesh, M., & Gafos, M. (2019). Chemsex behaviours among men who have sex with men: a systematic review of the literature. *International Journal of Drug Policy*, 63, 74-89.
- Montgomery-Graham, S. (2017). Conceptualization and assessment of hypersexual disorder: A systematic review of the literature. *Sexual Medicine Reviews*, 5(2), 146-162.
- Paunović, N. (2014). Conceptualization of hypersexual disorder with the behavioral-cognitive inhibition theory. *Psychology*, 5(02), 151.
- Perry, D. C., Datta, S., Sturm, V. E., Wood, K. A., Zakrzewski, J., Seeley, W. W., ... & Rosen, H. J. (2017). Reward deficits in behavioural variant frontotemporal dementia include insensitivity to negative stimuli. *Brain*, 140(12), 3346-3356.
- Petry, N. (Ed.). (2015). *Behavioral addictions: DSM-5® and beyond*. Oxford University Press.
- Phillips, B., Hajela, R., & Hilton, D. L. (2019). Sex Addiction as a Disease Evidence for Assessment, Diagnosis and Response to Critics. In *Clinical Management of Sex Addiction* (pp. 481-508). Routledge.
- Prause, N., Janssen, E., Georgiadis, J., Finn, P., & Pfaus, J. (2017). Data do not support sex as addictive. *The Lancet Psychiatry*, 4(12), 899.
- Raymond, N. C., Coleman, E., & Miner, M. H. (2003). Psychiatric comorbidity and compulsive/impulsive traits in compulsive sexual behavior. *Comprehensive Psychiatry*, 44(5), 370-380.
- Raymond, N. C., Grant, J. E., & Coleman, E. (2010). Augmentation with naltrexone to treat compulsive sexual behavior: a case series. *Annals of Clinical Psychiatry : official journal of the American Academy of Clinical Psychiatrists*, 22, 1, 22(1), 56-62.

- Reddy, B., Ali, M., Guruprasad, S., & Das, S. (2017). Hypersexuality induced by Aripiprazole: Two case reports and review of the literature. *Asian journal of psychiatry, 38*, 57-59.
- Rissel, C., Richters, J., De Visser, R. O., McKee, A., Yeung, A., & Caruana, T. (2017). A profile of pornography users in Australia: Findings from the second Australian study of health and relationships. *The Journal of Sex Research, 54*(2), 227-240.
- Rocha, F. L., & Hara, C. (2015). Compulsive masturbation with pramipexole for antidepressant augmentation in major depression: a case report. *Journal of Clinical Psychopharmacology, 35*(4), 485.
- Sbraga, T. P., & O'Donohue, W. (2003). Post hoc reasoning in possible cases of child sexual abuse: Symptoms of inconclusive origins. *Clinical Psychology: Science and Practice, 10*(3), 320-334.
- Slavin, M. N., Blycker, G. R., Potenza, M. N., Böthe, B., Demetrovics, Z., & Kraus, S. W. (2020). Gender-related differences in associations between sexual abuse and hypersexuality. *The Journal of Sexual Medicine, 17*(10), 2029-2038.
- Van Gordon, W., Shonin, E., & Griffiths, M. D. (2016). Meditation awareness training for the treatment of sex addiction: A case study. *Journal of Behavioral Addictions, 5*(2), 363-372.
- Wainberg, M. L., Muench, F., Morgenstern, J., Hollander, E., Irwin, T. W., Parsons, J. T., & O'Leary, A. (2006). A double-blind study of citalopram versus placebo in the treatment of compulsive sexual behaviors in gay and bisexual men. *The Journal of Clinical Psychiatry, 67*(12), 1968-1973.
- Wainberg, M. L., Muench, F., Morgenstern, J., Hollander, E., Irwin, T. W., Parsons, J. T., & O'Leary, A. (2006). A double-blind study of citalopram versus placebo in the treatment of compulsive sexual behaviors in gay and bisexual men. *The Journal of Clinical Psychiatry, 67*(12), 1968-1973.
- Walton, M. T., & Bhullar, N. (2018). Hypersexuality, higher rates of intercourse, masturbation, sexual fantasy, and early sexual interest relate to higher sexual excitation/arousal. *Archives of Sexual Behavior, 47*(8), 2177-2183.
- Walton, M. T., Cantor, J. M., Bhullar, N., & Lykins, A. D. (2017). Hypersexuality: A critical review and introduction to the "sexhavior cycle". *Archives of Sexual Behavior, 46*(8), 2231-2251.
- Weiss, R. (2004). Treating sex addiction. *Handbook of addictive disorders: A practical guide to diagnosis and treatment, 233-272.*
- Woehler, E. S., Giordano, A. L., & Hagedorn, W. B. (2018). Moments of relational depth in sex addiction treatment. *Sexual Addiction & Compulsivity, 25*(2-3), 153-169.
- Yazdi, K., Fuchs-Leitner, I., & Gerstgrasser, N. W. (2020). Nalmefene in the Treatment of Internet Pornography Addiction—A Case Report and Review of Literature. *Journal of Addiction medicine, 14*(4), 348-351.
- Zimmer, F., & Imhoff, R. (2020). Abstinence from masturbation and hypersexuality. *Archives of Sexual Behavior, 49*(4), 1333-1343.